

komen tot een
naar voor zelf.
Schortinghuis
gebeelden he-
aken één groote
over den in-
ort ge hen niet
sch, eerst over
over den hemel
t? Het is weer
el is voor mij
e is God. Dat
en wat daar

ielen te leiden
naar voor zelf.
zijn „gronden“
t, immers: door
al te haastig,
klaard met ge-
ergeel men met
siddelberg (Cate-
n zijn geloofs-
te confronte-
„goede werk“
e mystiek). En
de lucht hangt
van GELOOFS-
is erop, ambts-
het mysticisme,
is; dat er wil
en, dat men de
vertoonen zal,
belaas in slo-
Christus door
Wij erop, dat
n uit mijn „er-
n zijn inhoud,
oof anders hun-
ons doet, en
leelingen heeft,
net de lijn der
emen, dat God
ben, inspraken,
ls aan hen, die
chil is tusschen
ching“; dat de
dan de onze,
subject telkens
aan te geven,
le oogen heeft,
wie „geeste-
can, dat slechts
oogen des ver-
licht bezit ze
ring; zoodat al-
vedergeboren te
ven aangegeven
begrijpelijke ne-
n wat gekomen
om naar binnen
van boven (dus
zal men dan
k wedergeboren
„mystiek“ dan
het Woord. Zeg
st subject naar
a openstelt voor
reld en eigen
broken bewuste
e machten bre-

orden; want ze
verzekerd, toen
are en valsche
leth“ en „sibho-

en het groote
om is, of wezen
ls kunnen doen,
waardeeren wat
wel iets te pry-
j deze menschen
formalisme, en
vaardige afkeer,
paden afleiding

g geven, is een
ter hand neemt,
j kan met het

Woord komen en wijzen naar het sacrament. Als hij eerst heeft gewaarschuwd (om valsche rust bij de onzuivere mystiek weg te nemen) tegen het vergeten van het principiële verschil tusschen karakter en geloof, tusschen natuurlijke zenuw- en karakterfuncties enerzijds en geestelijke geloofs- werkzaamheden anderzijds, dan kan hij nu, om schapen van Christus te weiden, er even sterk tegen waarschuwen, dat men toch nooit vergeten zal, dat de onderscheiding tusschen karakter en geloof nooit een scheiding is; m.a.w. hij kan de ware mystiek opbeuren, en leiden en vertroosten over haar eigen twijfel heen met de opmerking, dat de schat altijd gedragen wordt in de aarden vaten van ons natuurlijk leven. Den valsche-mystieken mensch zal hij erop wijzen, dat een aarden vat nog geen hemelschen schat maakt; den waarachtig mystieken mensch zal hij ernest vertroosten, dat het aarden vat den schat niet kan vernietigen. En zoo zal hij naar twee kanten volledig zijn. Hij is het geworden niet door de mystiek, maar door het Woord, waarvan de Geest hem, door datzelfde Woord, als zijn Auteur, de mystiek geleerd heeft. Geleerd, en — gegeven om te leeren.

Ophoudend is zulke geestelijke leiding immer. Ze zal de mystiek steeds leeren bedenken, dat tusschen een plan-matig leven van systeem, en een warm leven van gevoel geen tegenstelling is, omdat tusschen „schema“ en „leven“ harmonie bestaat in de zuivere orde Gods. Anna Maria Schuurman bad vroeger geregeld, later deed ze het alleen, „als de Geest haar dreef“. Maar wie zei haar, dat de Geest het was?

Laat onze zielszorg object en subject prediken naar de Schrift, Geest en Woord, Geest en Christus verbinden; verbond en mystiek; natuur en geest; intentie en attentie; gemeenschap en individu; moment en tijd; teken en betekende zaak; de extase op den berg der verheerlijking met den oproep: „hoort Hem“. Laat zij verbinden de verwerving en de toepassing van het heil, de geloofs-functie met de geloofsvrucht; gevoel en verstand. Laat ze ook de soms zoo warm-mystieke taal der Ned. geloofsbelijdenis doen hooren.

Of het helpen zal?

Och, daar blijven altijd wel menschen, die in de schemerige lantjes van den hof der zielen liever met een vreemden modieuze dichter op en neer loopen te reciteeren:

Ik zal mijn Heer nog zwachten
Met doeken geurgedrenkt,
Dat Hij mag overnachten
In rust door plooi noch kreuk gekrenkt,....

dan dat ze hun eigen klassieke profetische genieën volgen in de leerkamer, of zelfs maar van hen leeren opzien naar de „wolk der getuigen“.

Maar overigens: het Woord keert ook uit deze schemerige paden nooit ledig weer.

En terwijl de valsche-mystieke broeder de ge- trouwe copie wezen wil van het „tafereel“ der Emmausgangers, daar beleeft de ander, de man der ware mystiek, met die Emmausgangers één en hetzelfde heilsfeit; doch zijn belevenis is geen copie, maar vrucht van een aparte, allerindividu- eelste, voor hem persoonlijk opgetreden herscheppingsdaad van den wederbarenden God. Hij beleeft het heilsfeit door de geloovige ontvangst van het heilswoord; en gaat zoo tot de gemeenschap aller Emmausgangers in.

De één spreekt zoetjes over

God, die ons op den avondweg gemoette
..... en ons geleidde,
waar Hij in de eigen blanke
plooiemoeten
het linnen laken op de tafel spreidde,
over het sober maal zijn zegen breidde,
eer Hij verdween op stille godenvoeten.

En de ander bekent hardop, dat zijn hart, o men, dat is te individualistisch, dat „ons“ hart brandde in „ons“. Het branden, dat is individueel, maar het zoekt, gansch verzekerd, de gemeenschap. Welke? De gemeenschap van hen, aan wie de SCHRIFTEN zijn geopend. Zie, nu staan ze haastig op, met rappe menschenvoeten gaan ze aan de broeders boodschappen het heilsfeit, en het heilswoord, en het heilsteeken.

En de voeten haasten zich reeds van wie tot de vergadering van die allen zeggen komt: vrede zij allen.

K. S.

UIT DE SCHRIFT.

In het gelijk gesteld.

... is gerechtvaardigd in den Geest.
1 Tim. 3:16.

Het boven afgeschreven woord is een versregel uit een oud-Christelijk lied. Een dier geestelijke liederen, waarvan Paulus ergens schrijft, daterend uit den goeden ouden tijd der eerste Christelijke Kerk, toen er nog gezangen werden gezongen in de godsdienstoefeningen.

Het lied, waartoe deze regel behoort, spreekt van het aardsche leven van den Zaligmaker; van wat geschiedde van de geboorte tot de hemelvaart. God is geopenbaard in het vleesch; Jezus Christus werd geboren in Bethleem als een kind van vleesch en bloed. En Hij is gerechtvaardigd in den Geest.

Gerechtvaardigd is Jezus Christus, ja. Niet in den juridischen zin, waarin wij gewoonlijk van de rechtvaardiging van een zondaar spreken. Maar rechtvaardiging is hier in het algemeen: iemand in het gelijk stellen; iemand, wiens rechmatige pretenties worden betwist. Zoo is Jezus Christus gerechtvaardigd in den Geest, dat is: in het gelijk gesteld door den Heiligen Geest.

Want Hij trad op met uitspraken van Goddelijke hoogheid en van Middelaarswaardigheid. En met den eisch tot erkenning daarvan. Hij trad op met hooge pretentie en Hij eischte geloof van menschenzijde.

Maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Want Zijn glorie ging immers schuil onder de sluiers van Zijn vernedering.

En toch — Hij is geloofd en aanvaard. Want Hij heeft een machtig Getuige gehad, die het voor Hem opgenomen heeft: den Heiligen Geest. Die Geest heeft Hem verheerlijkt. Hem toegerust met Middelaarsgaven naar Zijn menschelijke natuur. In de opstanding de sluiers weggenomen, die Zijn heerlijkheid hebben verborgen voor het oog.

Zoo is onze Zaligmaker in het gelijk gesteld door den Heiligen Geest.

En zoo is de blijvende triomf, dien de Geest voor Jezus schept. Nog altijd door doet Hij dat werk, dat Hij vroeger heeft gedaan; nog wordt Jezus, de Zoon van God, de Middelaar Gods en der menschen, in het gelijk gesteld door den Heiligen Geest.

Want het is niemand dan de Geest, die aan menschenoog de Middelaarsglorie van Jezus ontdekt. Die in de stille van het menschenhart Jezus laat zien; zoo, dat die beweldadigde mensch voor dien Jezus neervalt en verwonderd uitroept: al wat aan Hem is, is enkel liefelijkheid. Dat kan niemand doen dan de Heilige Geest, maar Hij doet het.

Er is geen mensch, die in Jezus eenige heerlijkheid van nature ziet. Hij treedt nog in het midden der wereld op met Zijn Woord en met Zijn eisch tot erkenning van Zijn Majesteit. In die arme, moede wereld, die naar ontkoming huilt en die als blinden tast naar de poort van het gesloten en verloren Paradijs staat Jezus met Zijn Evangelie: „Ik ben het“ — maar als er niet meer geschiedde, zou ze Hem nog zwijgend voorbijgaan; misschien even ontroerd, als deze eeuw kan zijn, door Zijn bekorend woord — maar na een even stilstaan en Hem aanzien toch voorbijgaand.

Maar die Geest is er — de Getuige van Jezus. Hij neemt het in deze wereld voor Jezus op en stelt Hem in het gelijk, als Hij komt met Zijn Evangelie. Want dan legt die Geest aan den zondaar het Woord voor; het Jezusportret; den weg der ontkoming; het pad naar het Vaderhuis.

En dan opent Hij het oog van dien mensch, zoo, dat voor het verlichte oog Jezus staat in Zijn schoonheid van genade. Dan is de verblindende geweken en Jezus wordt de schoonste onder de menschenkinderen. Dan zinkt die zondaar aan de voeten van den vroeger gesmaaden Jezus neer, die nu om redding wordt gevraagd. Dan is Jezus weer in het gelijk gesteld door den Heiligen Geest.

Corrigeert deze wetenschap ons niet in soms dwalende bekeeringsijver aan menschen, die ver van God leven? Wij meenen soms, dat wij met al onzen ijver toch wel iets kunnen. En als we dan ontmoedigd terugkomen en kennis hebben gemaakt met den machtigen boei, waarin Satan zijn prooi heeft geklemd — ja, dan worden we weer herinnerd aan dit woord: de Geest moet het doen. Ga dan den volgenden keer maar weer getroust uit, broeder, maar vergeet niet, dat de Geest alleen Jezus in het gelijk stellen kan. Hadt ge misschien ook vergeten, het te beleven in uw arbeiden?

Maar als dan die Geest werkt, dan wordt uw Zaligmaker in het gelijk gesteld. Dan straalt Zijn schoonheid voor het zondars oog.

Dan ziet Hem uw eigen oog, nadat verdorring gekomen was misschien.

Dan ziet Hem de zondaar, die vijandig eerst tegenover Hem stond.

Onze tijd heeft behoefte aan den arbeid van dien Getuige. Voor de wereld. En voor ons zelf. Opdat Hij ons leidde naar Jezus en ons Hem in Zijn

heerlijkheid aanschouwen doe. Dan is er het feest, als een zondars oog Jezus ziet.

Als Hij in het gelijk gesteld wordt door den Heiligen Geest.

C. B.

KERKELIJK LEVEN.

Modernistische Geloofsbelijdenis. VII.

Na zijn geloof in het Oordeel belijdt Dr Hooykaas zijn geloof in Roeping.

Het woord „roeping“ heeft voor den Calvinist een bijzondere attractie.

Was het niet Calvin, die het herhaaldelijk gebruikte, die aldus onze aardsche taak karakteriseerde en die daardoor op ons leven, gelijk het behoort te zijn, een Goddelijk licht deed vallen?

Welke plaats wij hier op aarde ook innemen, wij mogen die ten laatste niet zien als door onszelf gekozen.

Wij moeten weten, dat God er ons op heeft gesteld, dat Hij ons een bijzondere opdracht heeft gegeven, die verschilt van die van alle andere menschen.

Die roeping is door en door persoonlijk. Onze roeping kan niet door anderen worden volbracht.

Evenmin als wij de roeping van anderen kunnen overnemen.

Door dit begrip van roeping wordt ons aardsche leven, wanneer wij daarin getrouwd zijn, in onlosmakelijk verband gezet met de eeuwigheid.

Want voor Calvin vloeit onze roeping voort uit onze verkiezing van eeuwigheid, die evenzeer particulier en persoonlijk is.

Wanneer men er dan ook op gewezen heeft, dat het Calvinisme eenmaal Nederland van de Spaansche tyrannie heeft bevrijd, schreef men de volharding in dien strijd speciaal toe aan het geloof in de eeuwige verkiezing Gods.

Onjuist is dit niet.

Alleen staat men daarbij een schakel over.

En dat is de roeping.

Want het zich geroepen weten, dat uit het geloof aan de verkiezing voortvloeide, was meer rechtstreeks de drijver, de bewegende kracht, die tot stand houden dwong en in staat stelde.

Daarbij wist ieder zich een eigen plaats aange- wezen.

Hij voelde zich geroepen niet enkel tot de zalig- heid, maar ook om in verbinding met hen, die een even dierbaar geloof deelachtig waren, Gods werk op deze aarde te werken, Gods Raad te dienen, Gods eeuwige wereldplan in Zijn kracht te volvoeren.

Een machtig besef, dat roepingsbesef.

Het maakte onoverwinnelijk.

Het hielp over teleurstellingen heen.

Het bewaarde voor wankelmoedigheid.

En niet alleen in dagen van grootsche gebeurte- nissen, maar ook in den dag der kleine dingen moeten wij door het bewustzijn onzer roeping worden gedragen.

Wanneer dan ook de echte Calvinist van „roe- ping“ hoort, leeft hij als vanzelf op.

Dat klinkt hem in de ooren als het geluid van de bazuin Gods.

Dat is hem geklank des konings.

Evenwel werd dat schoone woord „roeping“ veelszins verwaterd.

Het werd ook door anderen gebezigd en het kreeg in hun mond een vlakke betekenis.

In deze modernistische geloofsbelijdenis herken- nen wij den hoogen zin nauwelijks meer.

Hier vloeit de roeping niet voort uit de eeuwige verkiezing.

Want van het modernisme het geloof aan de verkiezing te verwachten, ware druiven van akker- maalshout te willen plukken.

Dr Hooykaas laat het geloof aan de roeping uit het geloof aan het oordeel opkomen.

Dat is tekenend.

De „vroeze“ voor de eeuwige „Gerechtigheid“ moet ons onze roeping inspireeren.

Zoo wordt de roeping opportunistisch van aard.

Zij wordt door eigenbelang bepaald.

Daarmee heeft men rekening te houden ook als Dr Hooykaas de nadere omschrijving geeft: „Iedereen weet wat het is, weet dat zich aan ons per- soonlijk een Wil openbaart, die wij van onze eigen neigingen en strevingen onderscheiden, een Wil, die ons verklaart, dat wij ons behooren te laten gebruiken in een groot verband, door hogere macht, als haar instrument. En dat wij gebonden zijn, haar te gehoorzamen. Het orgaan, waardoor wij deze roepstem verstaan, noemt men het Ge- weten, dat een mede-weten, conscientie is, dus erkend wordt als onze deelgenootschap aan den roependen Geest. Het resultaat van de zedelijke beluistering noemen wij plichtsgevoel; hierin ob- jectieveert zich als 'tware onze gedurige vatbaar- heid. En de hoogste stijging van het plichtsgevoel is 't besef, dat wij geroepen zijn“.

De roeping komt volgens Dr Hooykaas dus tot ons door het geweten.

Door dat geweten hebben wij deel aan den roe- penden Geest.